

Suomea murtaen

Milla Paloniemi: Kiroileva siili

Mitä puhekieli on?

Jaottelu yleiskieli ~ puhekieli

Puhuttua kieltä

Murteet

Länsi- ja itämurteet

Yleispuhekieli

Yleistymässä koko Suomessa

Aluepuhekieli

perusta murteissa

d:n kato = d-äänteen katoaminen *mä lähen kotiin, oota mua!*

Ko-pääte → ks /ts *tuuksä huomenna mun luo? Etsä haluukaan?*

Murrealueet

Länsimurteet

lounaismurteet

hämäläismurteet

Etelä-Pohjanmaan
murre

Keski- ja Pohjois-
Pohjanmaan murre

Peräpohjolan murteet

Itämurteet

savolaismurteet

kaakkoismurteet

Taustaa

Murretaistelu 1800-luvulla

Nyt murrebuumi

Sarjakuvia, runoja, käännöksiä, musiikkia....

Aku Ankka, Asterix ja Obelix

Kiroileva siili,

mm. Heli Laaksonen

Seitsemän veljestä

Rehupiikles, Verjnuarmu

Länsimurteet 1/5

Lounaismurteet

Miten sanotaan:

minä

yhden kaverin kanssa

samana iltana

myöhästyisin sieltä teatterista puoli tuntia

kysyin

Länsimurteet 2 / 5

Hämäläismurteet

Miten sanot

minä

olla myöhään töissä

mitä mun pitäisi tehdä

puoli tuntia myöhässä

kaikki katsoi minua

Länsimurteet 3/5

Etelä-Pohjanmaan murre

Miten sanot

yhden minun kaverin kanssa

mennään teatteriin

varattiin liputkin oikein hyvissä ajoin

pyydettiin jäämään ylitöihin

sovittiin vahtimestarin kanssa

niin sitten tehtiinkin

juuri kun

kuinka ihmeessä

Länsimurteet 4/5

Pohjois-pohjanmaan murre

Miten sanot:

teatteriin

tulikin

joutuisin olemaan

kysyin

oletko sinä

tulee tuolla tavalla sisään ja alkaa huudella

ymmärsi sen jälkeen

Länsimurteet 5/5

Peräpohjolan murre

Miten sanot:

minä, me

kaverin kanssa teatteriin

me olimme jo ostaneet

myöhään töissä

me sovimme

näin me sitten teimme

astuin sisälle sinne teatterisaliin

Savolaismurteet 1 / 2

Savolaismurre

Miten sanot:

yhden kaverin kanssa

olin päättänyt

puun takaa

puoli tuntia menee

teatterikin alkaa

kovalla äänellä

tulee sieltä

Savolaismurteet 2 / 2

Kaakkoismurre

Miten sanot:

minä

minä jouduin

myöhästyisin sieltä teatterista puoli tuntia

kysyin sieltä neuvoa

me sovittiin

hän päästäisi minut vähin äänin sisään

sillä lailla me teimme

kaikki katsoivat minua

Slangi

Pääkaupunkiseudun puhekieli

Synty 1800-1900-lukujen vaihteessa

Ennen kieliryhmien yhtenäistäminen

”Friidu oli redi, kundi dorka”

”Fridon va redi, konden dorka”

Nyt osa nuorisokulttuuria ja hajaantunut alakulttuureihin → erikoislangeja

Tuomari Nurmio: **Oi mutsi mutsi**

Lähteet

Internetix:

[http://internetix.fi/opinnot/opintojaksot/
8kieletkirjallisuus/aidinkieli/murteet](http://internetix.fi/opinnot/opintojaksot/8kieletkirjallisuus/aidinkieli/murteet)

Meilläpäin Suomea

[http://kielikompassi.jyu.fi/opetus/s2/mps/tietoa_murteista.sh
tml](http://kielikompassi.jyu.fi/opetus/s2/mps/tietoa_murteista.shtml)